

FILHARMONIA
SZCZECIN

Szanowni Państwo,

dobrym obyczajem przyjętym w salach koncertowych jest oklaskiwanie wykonawców wieloczęściowego utworu dopiero po jego zakończeniu. Krótkie przerwy między poszczególnymi częściami wypełnione są ciszą. Brawa między częściami, a jeszcze gorzej – w trakcie dłuższej pauzy mogą rozpraszać wykonawców oraz innych słuchaczy, a przez to zburzyć budowane przez muzykę napięcie i nastrój.

Piątek –15 maja 2026 roku – godz. 19.00

BEZKRESY

koncert symfoniczny

Orkiestra Symfoniczna
Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie

Jarosław Nadrzycki skrzypce

Przemysław Neumann dyrygent

W programie:

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY
Uwertura koncertowa *Hebrydy* op. 26 [10']

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY
Koncert skrzypcowy e-moll op. 64 [25']
– Allegro molto appassionato
– Andante
– Allegretto non troppo – Allegro molto vivace

/przerwa/

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS
Poemat symfoniczny *W lesie (Miške)* [16']

MIECZYŚLAW KARŁOWICZ
Rapsodia litewska op. 11 [19']

JAROSŁAW NADRZYCKI

Urodził się w Zaganiu i tam rozpoczął edukację muzyczną. Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Poznaniu w klasie prof. Jadwigi Kaliszewskiej, Mozarteum w Salzburgu (w klasie prof. Igora Ozima) oraz Royal Academy of Music w Londynie (w klasie prof. Igora Petrushevskiego). W 2016 roku rozpoczął pracę na stanowisku asystenta w poznańskiej Akademii, a w 2024 roku uzyskał stopień doktora sztuk muzycznych. Jarosław Nadrzycki jest zwycięzcą wielu międzynarodowych konkursów skrzypcowych, m.in. Konkursu im. Arama Chaczaturiana w Erywaniu, im. George'a Enescu w Bukareszcie, im. Maxa Rostala w Berlinie, im. Jaschy Heifetza w Wilnie, Valsesia Musica w Varallo oraz Haverhill Sinfonia Soloist Competition w Wielkiej Brytanii.

W wieku 12 lat zadebiutował wykonując *Fantazję „Carmen”* Sarasatego z Orkiestrą Konserwatorium Moskiewskiego w Wielkiej Sali Konserwatorium im. Piotra Czajkowskiego w Moskwie. Przełomowym wydarzeniem w karierze artysty było wykonanie w 2010 roku – wraz z Orquesta Sinfónica Simón Bolívar de Venezuela – *II Koncertu skrzypcowego „Metamorfozy”* Krzysztofa Pendereckiego pod jego dyktando. Do orkiestr, z którymi koncertował, należą m.in. London Philharmonic, Royal Philharmonic, MDR Sinfonieorchester, George Enescu Philharmonic, Orquesta Sinfónica del Estado de México, Armenian State Symphony, Orkiestra Kameralna PR „Amadeus”, NOSPR w Katowicach. Jako solista i kameralista wystąpił m.in. w Wigmore Hall w Londynie, Musikverein w Wiedniu, Nikolaisaal w Poczdamie, Konzerthaus w Klagenfurcie, Auditorio Nacional de Música w Madrycie, Ateneul Român w Bukareszcie, Ahmed Adnan Saygun Arts Center w Izmirze, BOZAR w Brukseli, Pollack Hall w Montrealu, Turkistan Concert Hall w Taszkencie, Central Opera House w Pekinie, City Hall w Hong Kongu i Seoul Arts Center. Był prymariuszem Meccore String Quartet (2013–2018), a od 2018 roku jest członkiem-założycielem Boarte Piano Trio.

Artysta w swym dorobku posiada nagrania płytowe dla wytwórni Hänssler Classic, DUX, Warner Music Poland, MDG Classics, Orphée Classics, Chopin University Press, a także wiele rejestracji radiowych i telewizyjnych, zrealizowanych m.in. dla Polskiego Radia, Bayerischer Rundfunk, BBC Radio 3, ZDF, TV ORF Austria, Mezzo TV i TVP Kultura.

PRZEMYSŁAW NEUMANN

Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Poznaniu, gdzie studiował dyrygenturę symfoniczno-operową (w klasie prof. Jerzego Salwarowskiego i prof. Antoniego Grefa). W 2002 roku zajął III miejsce na III Przeglądzie Młodych Dyrygentów w Białymstoku. Już podczas studiów nawiązał współpracę z poznańskim Teatrem Muzycznym – do 2013 roku był dyrygentem i kierownikiem tamtejszej orkiestry – gdzie przygotował kilka premier oraz poprowadził kilkaset spektakli i koncertów. Współpracował także z Teatrem Wielkim w Poznaniu oraz Gliwickim Teatrem Muzycznym.

Dyrygował większością polskich orkiestr, w tym zespołami Filharmonii Narodowej w Warszawie, Polskiej Orkiestry SinfoniaIuventus i Filharmonii Poznańskiej. Po obronie doktoratu w 2009 roku podjął pracę dydaktyczną w katedrze dyrygentury Akademii Muzycznej w Poznaniu; w latach 2019–2020 pełnił funkcję jej kierownika.

W 2017 roku uzyskał tytuł doktora habilitowanego sztuk muzycznych, a w 2019 – profesora uczelni. Właśnie Alma Mater stała się dla Przemysława Neumanna przestrzenią realizacji wielu projektów edukacyjno-artystycznych, spośród których należy wymienić koncerty z akademicką Orkiestrą Symfoniczną (uwieńczone nagraniem płyty z muzyką Karola Kurpińskiego) i z Orkiestrą Sinfonietta oraz coroczne operowe spektakle studenckie w Teatrze Wielkim w Poznaniu i koncerty w ramach cyklu *Kreaspiracje*.

W latach 2015–2024 pełnił funkcję dyrektora Filharmonii Opolskiej. W tym czasie rozpoczął intensywną pracę nad nieznanymi bądź niesłusznie pomijanymi dziełami polskich twórców, co zaowocowało cyklem koncertów „Polska Muzyka Zapomniana” oraz serią wydawniczą o tej samej nazwie, opublikowaną we współpracy z powołaną w 2016 roku Fundacją dla Kultury, w której Przemysław Neumann pełni funkcję prezesa. Prowadząc Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Opolskiej dokonał również szeregu nagrań płytowych dzieł polskich kompozytorów.

Od 1 września 2024 roku pełni funkcję dyrektora naczelnego i artystycznego Filharmonii w Szczecinie.

BEZKRESY

Uwertura koncertowa *Hebrydy op. 26* (1832) Felixa Mendelssohna-Bartholdy'ego (1809–1847), znana także jako *Grota Fingala*, będąca ostatnią wśród uwertur kompozytora, została wykonana w Londynie (pod tytułem *Uwertura do „Wyspy Fingala”*) i nader szybko zyskała uznanie publiczności: bez trudu odnajdywano w niej bowiem dziki, romantyczny charakter, inspirowany poezją Osjana. Chodzi oczywiście o niezwykle popularne w tej epoce *Pieśni Osjana*, preromantyczny falsyfikat szkockiego poety Jamesa Macphersona, ogłoszony w 1760 roku i entuzjastycznie przyjęty przez czytelników. Tytułowa grota, którą wraz z przyjacielem zwiedzał kompozytor latem 1829 roku, była położoną na szkockiej wyspie Staffa ogromną jaskinią z bazaltowymi kolumnami, fascynującymi wyobraźnię swymi przedziwnymi kształtami.

Partytura Mendelssohna nie jest jednak przykładem kompozycji programowej, realizującej jakiś pozamuzyczny komentarz. Bliżej jest jej do ujęcia takiego, na jakie natrafiamy na przykład w *Symfonii Pastoralnej* Beethovena: to bardziej emocje, niż dźwiękowe malarstwo. Mendelssohn idzie zresztą dalej – pragnie uczynić słuchacza uczestnikiem spektaklu natury, poddanego zmieniającym się nastrojom: falujące, pełne potęgi masy dźwięków mają go niejako pochłonąć i zatopić w romantycznym marzeniu i micie. (10')

Stwierdzenie, że w *Koncertie skrzypcowym e-moll op. 64* (1844) Felixa Mendelssohna-Bartholdy'ego dokonuje się walka z formą tradycyjnego koncertu byłoby niewątpliwie przesadne; jednakże odejście od dotychczasowego schematu jest zauważalne. Kompozytor podjął tu m.in. eksperyment z czasów pracy nad *Symfonią szkocką*: ogniwa utworu, grane bez pauz między nimi, stanowią nierozzerwalną jedność. Instrument solowy odzywa się na samym początku (już w drugim takcie) bez orkiestrowej ekspozycji, wprowadzając główny temat. Wirtuozowską kadencję, zwykle o improwizowanym charakterze (nieraz dopisywaną przez innych i przez to często dość luźno powiązaną z dziełem), zastąpił Mendelssohn własną, starannie przemyślaną. Pierwszych słuchaczy zaskakiwać musiało umiejscowienie tego popisowego fragmentu – nie pojawia się on po reprzyzie, lecz bezpośrednio przed nią (tj. pod koniec przetworzenia), co radykalnie zmieniło jego sens.

„Miłośnicy muzyki Mendelssohna odnajdują [...] tu wszystkie najważniejsze cechy indywidualnego stylu kompozytora: piękne melodie, dramatyczne kulminacje, bogatą paletę muzycznych emocji – od romantycznie namiętnego *Appassionato* części pierwszej, poprzez liryczne ogniwo środkowe, aż do błyskotliwego finału w stylu Mendelssohnowskiej *Elfenmusik* [...], który przypomina swoim klimatem czarodziejski świat *Snu nocy letniej*” (Piotr Orawski). (25')

Niedłgie życie Mikalojusa Konstantinasa Čiurlionisa (1875–1911) było w istotny sposób związane z Polską. Tu studiował i muzykę, i malarstwo – wśród jego profesorów byli m.in. Zygmunt Noskowski i Antoni Sygietyński. Stał się jednak – czego może nawet się nie spodziewał – pierwszym znaczącym narodowym kompozytorem (a także malarzem) litewskim. „Podjął taką decyzję i zrobił wszystko, żeby nim być. Sam chciał być duchem przewodnim nowoczesnej Litwy” – stwierdza Radosław Okulicz-Kozaryn (współautor dwutomowej edycji listów artysty, wydanej w Kownie w latach 2024 i 2025).

I stylistycznie, i ideowo najbliżej mu było do neoromantyzmu i symbolizmu. Dwie koncepcje ukształtowały go w sposób szczególny: idea *correspondance des arts* (wspomnijmy tu tylko o jego obrazach noszących muzyczne tytuły) oraz idea wzniosłości – obie nabrały szczególnego znaczenia u schyłku XIX wieku. Krótka biografia twórcza Čiurlionisa to splot fazy muzycznej i malarskiej: artysta wprawdzie „dał pierwszeństwo malarstwu, ale nigdy nie porzucił muzyki i komponowania. W ostatnich latach grał, dyrygował i pisał coraz więcej coraz ciekawszych rzeczy” (R. Okulicz-Kozaryn). Przez całe życie Čiurlionis studiował z równym zapałem litewski folklor i zachodnią myśl filozoficzną – z tych elementów budował świat swej wyobraźni.

Wśród ponad 300 kompozycji Čiurlionisa są tylko dwa ukończone utwory orkiestrowe – poematy symfoniczne *W lesie* (*Miške*, 1900–1901) oraz *Morze* (*Jūra*, 1904–1907). *W lesie* jest pierwszym litewskim dziełem na orkiestrę; Čiurlionis zadedykował partyturę Eugeniuszowi Morawskiemu, swemu najlepszemu przyjacielowi i znakomitemu kompozytorowi. W roku 1901 otrzymał za nią wyróżnienie w Konkursie Muzycznym im. hrabiego Maurycego Zamoyskiego, którego celem było poszukiwanie rodzimych twórców, mogących zasilić repertuar powstającej właśnie Filharmonii Warszawskiej. Do planowanego prawykonania jednak nie doszło – odbyło się ono w Petersburgu w 1912 roku, już po śmierci artysty.

W pewnym tekście z 1909 roku, w którym przedstawił m.in. wizję przyszłej muzyki litewskiej, Čiurlionis wywodził wyjątkowość tamtejszych pieśni ludowych z ich hipnotyzującej monotonii, tak niezwyklej dla obcych słuchaczy. Owa monotonia ma nadawać pieśniom ich „łagodną i pełną godności powagę” oraz „głęboki, mistyczny charakter”. Choć pisał te słowa kilka lat po powstaniu poematu *W lesie*, jest możliwe, iż to wczesne dzieło orkiestrowe ukształtował właśnie „duch” litewskiej muzyki ludowej, gdyż „jako synowie swej ojczyzny kompozytorzy dziedziczą również miłość swych rodziców do pieśni ludowych oraz – często nieświadomie – ich charakterystyczne cechy”. (16')

O *Rapsodii litewskiej* op. 11 (1906), której tematy wywiedzione zostały z autentycznego materiału ludowego – co w dziełach **Mieczysława Karłowicza** (1876–1909) jest czymś wyjątkowym – kompozytor pisał: „Staralem się zakląć w nią cały żal, smutek i niewolę wiekiustą tego ludu, którego pieśni brzmiały w moim dzieciństwie”. Jednakże wyraźnego programu literackiego tego utworu nigdy nie sformułował – za jego ekwiwalent uznaje się przekazane przez Zygmunta Wasilewskiego następujące słowa Karłowicza: „Stoją mi żywo w pamięci Pasiaki, gdy w słoneczne popołudnie ledwie szumi w nich wiatr. Zda się wówczas, jakby płynął w nich szept jakiegoś zakłętego, olbrzymiego ducha. Mówi, mówi bez końca, opowiada jakieś przedwieczne smutne dzieje, potem szłocha, skarży się, aż stopniowo ginie w oddali. Las stoi w słońcu: niebo błękitne – zda się, że powinna by w nim wisieć radość – a tymczasem roztopiony jest w lesie i powietrzu jakiś niedomówiony żal, jakaś boleść nieuświadomionych i nieziszczonych tęsknot”.

Owa melancholia przyrody litewskiej i tamtejszego ludu naznacza ich cały muzyczny portret, nieco przełamany odzywającą się taneczną melodią, która znów ustępuje miejsca pierwotnemu nastrojowi. Augustyna Cehak w 1937 roku tak pisała o ziemi rodzinnej Karłowicza (urodzonego, przypomnijmy, w Wiszniewie w dawnym województwie wileńskim, na terenie dzisiejszej Białorusi): „to zasypana materiałem polodowcowym północna nizina – kraina jezior, rozległych borów, moczarów i piaszczystych równin. Horyzont szeroki, ale jakże beznadziejnie niski, równy! Smutna ziemia – lecz pełna swoistego czaru. Może z niej wyrósł ów ton przejmującego smutku i zadumy, tak znamienny dla muzyki twórcy *Rapsodii litewskiej*”.

Każdy z pięciu tematów utworu utrzymany jest w innej tonacji i rozbudowany w obszerny obraz muzyczny. W punkcie kulminacyjnym na tle dość skomplikowanego akordu rozbrzmiewa „panteistyczna apoteoza” pierwszego tematu – dobitny wyraz światopoglądu Karłowicza. Dzieło zostało wykonane dopiero kilkanaście dni po śmierci kompozytora, w lutym 1909 roku, a dyrygował Grzegorz Fitelberg. Co znamienne, sam Karłowicz zwlekał z premierą, obawiając się ponoć, czy orkiestra sprosta subtelnościom nastroju zawartego na kartach *Rapsodii...* (19’)

Piotr Urbański

POLECAMY PAŃSTWA UWADZE:

20.05

śr 19:00

Kwartet w dwóch aktach

koncert kameralny

Meccore String Quartet:

Anna Maria Staśkiewicz skrzypce

Aleksandra Bryła skrzypce

Michał Bryła altówka

Marcin Mączyński wiolonczela

J. HAYDN – Kwartet smyczkowy C-dur op. 20 nr 2

W. MALISZEWSKI – I Kwartet smyczkowy F-dur op. 2

26.05

wt 19:00

Międzynarodowy Festiwal Saksofonowy

koncert kameralny

Thomas Giles saksofon | Ladislav Fanzowitz saksofon

Dominik Wizjan fortepian | Dorota Maciaszyk fortepian

PS Duo

Saxademus Quartet

Impression Saxophone Ensemble

Festiwalowa Orkiestra Saksofonowa

pod kierunkiem **Dariusza Samóla**

A. M. HUSZCZA – *Ambiguous* (prawykonanie światowe)

J.-B. SINGELÉE – *Fantaisie* op. 60

M. RAVEL – *Sonatine*

C. DENCH – *<R>emote* na saksofon sopranowy

O. MÁCHA – *Płacz saksofonu*

Z. LUKÁŠ – *Rondo na cztery saksofony* op. 70

C. MEIJERING – *Last Stand in the Fog* (prawykonanie światowe)

G. BIZET – *Carmen* (oprac. Manuel Miján)

A. CHACZATURIAN – *Walc ze suity Maskarada* (oprac. Dariusz Samól)

29.05

pt 19:00

Idea zaklęta w formę

koncert symfoniczny

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie

Charles Richard-Hamelin fortepian

Christoph König dyrygent

L. van BEETHOVEN – IV Koncert fortepianowy G-dur op. 58

A. BRUCKNER – VI Symfonia A-dur WAB 106

Sehr geehrte Damen und Herren,

bei mehrteiligen Kompositionen ist es im Konzertsaal allgemein üblich, erst nach dem Verklingen des Gesamtwerkes zu applaudieren.

In den kurzen Pausen zwischen den einzelnen Sätzen herrscht Stille.

Applaus zwischen den Sätzen oder gar während einer längeren Pause im Stück kann Musiker und Zuhörer ablenken und so die durch die Musik geschaffene Spannung und Stimmung zunichtemachen.

Freitag – 15. Mai 2026 – 19:00 Uhr

ENDLOS

Sinfoniekonzert

Sinfonieorchester
der Mieczysław-Karłowicz-Philharmonie Szczecin

Jarosław Nadrzycki Violine

Przemysław Neumann Leitung

Programm:

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY
Konzertouvertüre *Die Hebriden* op. 26 [10']

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY
Violinkonzert e-Moll op. 64 [25']
– Allegro molto appassionato
– Andante
– Allegretto non troppo – Allegro molto vivace

/Pause/

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS
Tondichtung *Im Walde (Miške)* [16']

MIECZYŚLAW KARŁOWICZ
Litauische Rhapsodie op. 11 [19']

JAROSŁAW NADRZYCKI

Jarosław Nadrzycki wurde in Żagań geboren, wo er auch seine musikalische Ausbildung begann. Er absolvierte die Musikakademie Posen in der Klasse von Prof. Jadwiga Kaliszewska, das Mozarteum Salzburg bei Prof. Igor Ozim sowie die Royal Academy of Music in London bei Prof. Igor Petrushevsky. Im Jahr 2016 wurde er Assistent an der Musikakademie in Posen; 2024 promovierte er zum Doktor der musikalischen Künste. Jarosław Nadrzycki ist Preisträger zahlreicher internationaler Violinwettbewerbe, darunter des Chatschaturjan-Wettbewerbs in Jerewan, des Enescu-Wettbewerbs in Bukarest, des Rostal-Wettbewerbs in Berlin, des Heifetz-Wettbewerbs in Vilnius, des Wettbewerbs „Valsesia Musica“ und der Haverhill Sinfonia Soloist Competition.

Bereits mit zwölf Jahren debütierte er mit Sarasates *Carmen-Fantasie* im Großen Saal des Moskauer Tschaikowsky-Konservatoriums. Einen entscheidenden Wendepunkt seiner künstlerischen Laufbahn markierte 2010 die Aufführung von Krzysztof Pendereckis *Violinkonzert Nr. 2 „Metamorphosen“* mit dem Orquesta Sinfónica Simón Bolívar de Venezuela unter der Leitung des Komponisten. Zu den Orchestern, mit denen er konzertierte, zählen u.a. das London Philharmonic Orchestra, das Royal Philharmonic Orchestra, das MDR-Sinfonieorchester, das Enescu Orchester, das Orquesta Sinfónica del Estado de México, das Armenian State Symphony Orchestra, das Polnische Radio-Kammerorchester „Amadeus“ und das Nationale Sinfonieorchester des Polnischen Rundfunks in Kattowitz. Er spielte in der Wigmore Hall in London, dem Musikverein in Wien, dem Nikolaisaal in Potsdam, dem Konzerthaus Klagenfurt, dem Auditorio Nacional de Música in Madrid, dem Ateneul Român in Bukarest, dem Ahmed Adnan Saygun Arts Center in Izmir, dem BOZAR in Brüssel, der Pollack Hall in Montreal, der Turkistan Concert Hall in Taschkent, dem Central Opera House in Peking, der City Hall in Hongkong, dem Seoul Arts Center u.a. Von 2013 bis 2018 war er Erster Geiger des Meccore String Quartet; seit 2018 ist er Gründungsmitglied des Boarte Piano Trio.

Er realisierte viele CD-Einspielungen (Hänssler Classic, DUX, Warner Music Poland, MDG Classics, Orphée Classics, Chopin University Press) sowie Rundfunk- und Fernsehaufnahmen (Polnischer Rundfunk, Bayerischer Rundfunk, BBC Radio 3, ZDF, ORF Österreich, Mezzo TV, TVP Kultura).

PRZEMYSŁAW NEUMANN

Przemysław Neumann schloss sein Dirigierstudium (Orchester- und Operndirigieren) bei Prof. Jerzy Salwarowski und Prof. Antoni Gref an der Musikakademie Posen ab. Im Jahr 2002 erhielt er den 3. Preis beim 3. Wettbewerb für junge Dirigenten in Białystok. Bereits während des Studiums begann er seine Zusammenarbeit mit dem Posener Musiktheater – bis 2013 war er Dirigent und Manager des Orchesters, bereitete mehrere Inszenierungen vor und dirigierte einige hundert Aufführungen und Konzerte. Er arbeitete auch mit der Posener Oper und dem Musiktheater Gliwicz (Gliwice) zusammen. Er leitete die meisten polnischen Orchester, darunter die Ensembles der Nationalphilharmonie Warschau, der Posener Philharmonie und der Sinfonia Iuventus.

Nachdem er 2009 promoviert hatte, nahm er einen Lehrauftrag am Lehrstuhl für Dirigieren an der Posener Musikakademie an, den er in den Jahren 2019–2020 leitete. 2017 verlieh man ihm den Titel eines habilitierten Doktors, 2019 den Titel eines Universitätsprofessors. Seine Alma Mater wurde für ihn zum Raum für die Verwirklichung zahlreicher Projekte, darunter für Konzerte mit dem Sinfonieorchester der Akademie (gekrönt durch die CD-Einspielung der Musik von Karol Kurpiński) und mit dem Orchester „Sinfonietta“ sowie jährliche studentische Aufführungen in der Posener Oper und Konzerte im Rahmen der Reihe *Kreaspiracje*.

In den Jahren 2015–2024 war er Direktor der Philharmonie Oppeln (Opole). Gleichzeitig begann er mit einer intensiven Arbeit an unbekanntem oder zu Unrecht vernachlässigten Werken polnischer Komponisten, die in der Konzertreihe „Polnische vergessene Musik“ und der gleichnamigen Verlagsreihe mündete. In Zusammenarbeit mit der 2016 gegründeten „Stiftung für Kultur“, deren Präsident Przemysław Neumann ist, wurden Partituren mit Orchesterstimmen von Karol Kurpiński, Zygmunt Noskowski, Witold Maliszewski, Feliks Nowowiejski u.a. veröffentlicht. Außerdem realisierte Przemysław Neumann mit dem Orchester der Philharmonie Oppeln zahlreiche Aufnahmen der polnischen Musik. Am 1. September 2024 übernahm er die Position des Intendanten der Stettiner Philharmonie.

ENDLOS

Die Konzertouvertüre *Die Hebriden op. 26* (1832) von **Felix Mendelssohn Bartholdy** (1809–1847), auch als **Fingalshöhle** bekannt, ist das letzte Werk dieser Gattung im Œuvre des Komponisten. Nachdem sie in London unter dem Titel *Ouvertüre zu „Fingals Insel“* uraufgeführt worden war, gewann sie rasch die Gunst des Publikums. Man spürte in ihr den wilden, romantischen Charakter, der von Ossians Dichtung herrührte. Gemeint ist der damals außerordentlich populäre Zyklus der *Gesänge des Ossian*, jenes angeblich altgälische Epos des schottischen Dichters James Macpherson, das 1760 veröffentlicht und in weiten Leserkreisen enthusiastisch aufgenommen wurde. Im Sommer 1829 unternahm Mendelssohn gemeinsam mit einem Freund eine Bildungsreise durch Schottland, auf der er auch die Hebriden besuchte – jene berühmte Inselgruppe mit ihren bizarren Basaltsäulen und den Naturwundern der Fingalshöhle auf der Insel Staffa.

Mendelssohns Partitur ist freilich kein Beispiel für Programmmusik. Vielmehr steht sie jenem Ansatz nahe, dem wir etwa in Beethovens *Sechster Sinfonie* begegnen: eher Ausdruck von Empfindungen als klangliche Nachzeichnung. Mendelssohn geht jedoch noch einen Schritt weiter. Er will den Hörer zum Teilnehmer eines Naturschauspiels machen – dieser ist den wechselnden Stimmungen der Elemente ausgesetzt. Die wogenden, machtvollen Klangmassen sollen ihn ergreifen und in romantischen Traum und Mythos versenken. (10')

Die Behauptung, in Felix Mendelssohn Bartholdys **Violinkonzert e-Moll op. 64** (1844) vollziehe sich eine Abkehr von der traditionellen Konzertform, wäre gewiss übertrieben; dennoch tritt eine deutliche Distanz zum bisherigen Schema zutage. Der Komponist übernahm hier ein Verfahren, das er bereits in der *Schottischen Sinfonie* erprobt hatte: Die ohne Unterbrechung ineinander übergehenden Sätze bilden eine unauflösliche Einheit. Das Soloinstrument meldet sich bereits zu Beginn – schon im zweiten Takt – ohne orchestrale Exposition und stellt unmittelbar das Hauptthema vor. Die virtuose Kadenz, gewöhnlich improvisatorischen Charakters und nicht selten von fremder Hand ergänzt (dadurch war sie oft nur locker mit dem Werk verbunden), ersetzte Mendelssohn durch eine eigene, sorgfältig durchdachte Fassung. Die ersten Hörer mussten besonders ihre Platzierung als überraschend empfinden: Der brillante Abschnitt erscheint nicht nach der Reprise, sondern unmittelbar vor ihr, also am Ende der Durchführung, wodurch seine Funktion grundlegend verändert wird.

„Die Liebhaber von Mendelssohns Musik finden hier alle wesentlichen Merkmale seines individuellen Stils: schöne Melodien, dramatische Höhepunkte

und eine reiche Palette musikalischer Emotionen – vom romantisch leidenschaftlichen *Appassionato* des Kopfsatzes über den lyrischen Mittelsatz bis hin zum brillanten Finale im Geist der Mendelssohnschen »Elfenmusik«, das mit seiner Atmosphäre an die Zauberwelt des *Sommernachtstraums* erinnert“ (Piotr Orawski). (25’)

Das kurze Leben von **Mikalojus Konstantinas Čiurlionis** (1875–1911) war in wesentlicher Weise mit Polen verbunden. Hier studierte er sowohl Musik als auch Malerei; zu seinen Lehrern gehörten u.a. Zygmunt Noskowski und Antoni Sygietyński. Dennoch wurde er – vielleicht wider Erwarten – zum ersten bedeutenden nationalen Komponisten Litauens und zugleich zu einem der wichtigsten litauischen Maler. „Er traf diese Entscheidung bewusst und tat alles, um dieser Rolle gerecht zu werden. Er selbst wollte zum geistigen Wegweiser eines modernen Litauens werden“, bemerkt Radosław Okulicz-Kozaryn, Mitherausgeber der in Kaunas 2024 und 2025 erschienenen zweibändigen Edition der Briefe des Künstlers.

Stilistisch und geistig stand Čiurlionis der Spätromantik und Symbolismus nahe. Zwei Ideen prägten ihn in besonderem Maße: die Idee der *correspondance des arts* – man denke nur an seine Gemälde mit musikalischen Titeln –, sowie die Idee des Erhabenen, die beide am Ende des 19. Jahrhunderts besondere Bedeutung gewannen. Čiurlionis’ kurze künstlerische Biographie war von der engen Verflechtung musikalischer und malerischer Schaffensphasen bestimmt. Zwar „gab er der Malerei den Vorrang, doch hat er die Musik und das Komponieren niemals aufgegeben. In seinen letzten Jahren spielte, dirigierte und schrieb er immer mehr und immer interessantere Werke“ (R. Okulicz-Kozaryn). Zeit seines Lebens studierte Čiurlionis mit gleicher Leidenschaft die litauische Volksmusik und die westliche Philosophie – aus beiden Elementen formte er die Welt seiner Imagination.

Im Œuvre Čiurlionis’, das mehr als 300 Kompositionen umfasst, finden sich nur zwei vollendete Orchesterstücke: die Tondichtungen *Im Walde* (*Miške*, 1900–1901) und *Das Meer* (*Jūra*, 1904–1907). *Im Walde* gilt als das erste litauische Werk für Orchester; Čiurlionis widmete die Partitur seinem engsten Freund, dem hervorragenden Komponisten Eugeniusz Morawski. Im Jahr 1901 erhielt das Werk eine Auszeichnung beim Wettbewerb des Grafen Maurycy Zamoyski, dessen Ziel es war, einheimische Schöpfer für das entstehende Repertoire der neu gegründeten Warschauer Philharmonie zu gewinnen. Zur Uraufführung kam es jedoch nicht; sie fand erst 1912 in St. Petersburg statt – bereits nach dem Tod des Komponisten.

In einem Aufsatz von 1909, in dem er u.a. eine Zukunftsvision der litauischen Musik entwarf, führte Čiurlionis die Einzigartigkeit der litauischen Volkslieder auf ihre hypnotische Monotonie zurück, die die Ohren der Fremden beson-

ders frappiere. Gerade diese Monotonie verleihe den Liedern ihren „leichten und würdevollen Ernst“ sowie ihren „tiefen, mystischen Charakter“. Obwohl Čiurlionis diese Worte erst einige Jahre nach der Entstehung der Tondichtung *Im Walde* niederschrieb, könnte dieses frühe Orchesterwerk gerade vom „Geist“ der litauischen Volksmusik geprägt worden sein, denn „Komponisten erben, als Söhne ihres Heimatlandes, auch die Liebe ihrer Eltern zu den Volksliedern und – oft unbewusst – deren charakteristische Merkmale“. (16)

Über die *Litauische Rhapsodie op. 11* (1906), deren Themen auf authentischem Volksliedmaterial beruhen – was im Schaffen von **Mieczysław Karłowicz** (1876–1909) etwas Außergewöhnliches darstellt –, schrieb der Komponist: „Ich versuchte, in ihr den ganzen Schmerz, die Trauer und die ewige Knechtschaft jenes Volkes zu bannen, dessen Lieder in meiner Kindheit erklangen“. Ein ausdrücklich literarisches Programm hat Karłowicz für dieses Werk jedoch nie formuliert. Als dessen Äquivalent gelten Worte, die von Zygmunt Wasilewski überliefert wurden: „Lebhaft erinnere ich mich an Pasieki, wo an sonnigen Nachmittagen kaum ein Windhauch weht. Dann scheint es, als ströme darin das Flüstern eines verzauberten riesenhaften Geistes. Er spricht und spricht ohne Ende, erzählt uralte traurige Geschichten, dann schluchzt er, klagt, bis seine Stimme allmählich in der Ferne vergeht. Der Wald steht im Sonnenlicht, der Himmel ist blau – und doch liegt in Wald und Luft ein unausgesprochener Schmerz, ein Leid unerfüllter und kaum bewusster Sehnsüchte“. Diese Melancholie der litauischen Landschaft und ihres Volkes prägt ihr gesamtes musikalisches Porträt. Nur vorübergehend wird sie von einer tänzerischen Melodie aufgehellt, die bald wieder dem ursprünglichen Grundton weicht. Augustyna Cehak schrieb 1937 über die Heimat des Komponisten (der in Wiszniewo auf dem Gebiet des heutigen Belarus zur Welt kam): „eine von eiszeitlichem Material bedeckte nordische Tiefebene – ein Land der Seen, ausgedehnten Wälder, Moore und sandigen Ebenen. Der Horizont ist weit, doch wie hoffnungslos niedrig! Ein trauriges Land – und zugleich voller eigentümlichen Zaubers. Vielleicht entsprang ihm jener Ton tief empfundener Trauer und Versunkenheit, der für die Musik des Schöpfers der *Litauischen Rhapsodie* so bezeichnend ist“.

Jedes der fünf Themen des Werkes steht in einer anderen Tonart und entfaltet sich zu einem ausgedehnten musikalischen Bild. Im Höhepunkt erklingt über einem komplexen Akkord eine „pantheistische Apotheose“ des ersten Themas – ein eindringlicher Ausdruck der Weltanschauung des Komponisten. Das Werk wurde erst wenige Tage nach dem Tod von Karłowicz im Februar 1909 uraufgeführt; am Dirigentenpult stand Grzegorz Fitelberg. Bezeichnenderweise hatte Karłowicz selbst die Premiere hinausgezögert – angeblich aus Sorge, das Orchester könne den subtilen Stimmungsnuancen der *Litauischen Rhapsodie* nicht gerecht werden... (19)

Piotr Urbański
(Deutsche Fassung von Tomasz Kowalewski)

UNSERE KONZERTEMPFEHLUNGEN

20.05

Mi 19:00

Quartett in zwei Akten

Kammerkonzert

Meccore String Quartet:

Anna Maria Staśkiewicz Violine

Aleksandra Bryła Violine

Michał Bryła Viola

Marcin Mączyński Cello

J. HAYDN – Streichquartett C-Dur op. 20 Nr. 2

W. MALISZEWSKI – Streichquartett F-Dur op. 2

26.05

Di, 19:00

Internationales Saxophonfestival

Kammerkonzert

Thomas Giles Saxophon | Ladislav Fanzowitz Saxophon

Dominik Wizjan Klavier | Dorota Maciaszczyk Klavier

PS Duo

Saxademus Quartet

Impression Saxophone Ensemble

Festival-Saxophonorchester

unter der Leitung von **Dariusz Samól**

A. M. HUSZCZA – *Ambiguous* (Uraufführung)

J.-B. SINGELÉE – *Fantaisie* op. 60

M. RAVEL – *Sonatine*

C. DENCH – *emote* für Sopransaxophon

O. MÁCHA – *Klage des Saxophons*

Z. LUKÁŠ – *Rondo* für vier Saxophone op. 70

C. MEIJERING – *Last Stand in the Fog* (Uraufführung)

G. BIZET – *Carmen* (bearb. von Manuel Miján)

A. CHATSCHATURJAN – *Walzer* aus der Suite *Maskerade* (bearb. von Dariusz Samól)

29.05

Fr 19:00

Eine Idee in Form gebannt

Sinfoniekonzert

Sinfonieorchester der Philharmonie Szczecin

Charles Richard-Hamelin Klavier

Christoph König Leitung

L. van BEETHOVEN – *Klavierkonzert* Nr. 4 G-Dur op. 58

A. BRUCKNER – *Sinfonie* Nr. 6 A-Dur WAB 106

ORKIESTRA W DZISIEJSZYM KONCERCIE

KONCERTMISTRZ /
KONZERTMEISTER
Paweł Maślanka

I SKRZYPCE / 1.VIOLINEN

Monika Sawczuk
Alina Krzyżewska
Maria Sakowska
Maciej Musiał
Elżbieta Fabiszak-Dąbrowska
Edyta Wolańska
Dominik Gugąła
Wioletta Borkowska
Izabela Wojciechowska
Anna Majewska
Olga Rozmus
Marcin Kieruczenko
Maria Polanowska

II SKRZYPCE / 2.VIOLINEN

Anna Przerwa
Robert Smoliński
Diana Miszkziel-Gugąła
Magdalena Pajestka
Joanna Ostaszewska
Alicja Poręba
Alicja Ptasieński
Łukasz Górewicz
Zuzanna Ciołek
Małgorzata Borowiecka
Miłosz Kosmal
Patrycja Kozak

ALTÓWKI / BRATSCHE

Grzegorz Sadowski
Wojciech Mazur
Galina Smolińska
Dominika Kotlicka
Ludmiła Rusin
Igor Rudnicki
Luca Persico
Aleksandra Majewska
Miłosz Andrzejewski*
Anna Zakrzewska*

WIOLONCZELE / CELLI

Yesong Lee
Klara Świdrów
Jacek Tomczak
Katarzyna Meisinger
Ihor Chilipik
Matylda Adamus
Jakub Wyciślik
Beata Sawrymowicz

KONTRABASY / KONTRABÄSSE

Karol Nasiłowski
Paweł Jędrzejewski
Michał Mitschke
Wojciech Gunia
Robert Możejewski
Jan Gottschling

ORCHESTER IM HEUTIGEN KONZERT

FLETY / FLÖTEN

Joanna Kowalczyk
Filippo del Noce
Anna Wojnowicz-Drężek

OBOJE / OBOEN

Mateusz Żurawski
Grzegorz Święciochowski
Piotr Kokosiński

KLARNETY / KLARINETTEN

Krzysztof Krzyżewski
Krzysztof Baturó

FAGOTY / FAGOTTE

Anna Bownik
Edyta Moroz

WALTORNIE / HÖRNER

Oleksandr Melnychenko
Dawid Kostrzewa
Miłosz Żurawicz*
Dmitrij Wdowiczenko

TRĄBKI / TROMPETEN

Marcin Olkowski
Sławomir Kuszvara

PUZONY / POSAUNEN

Mateusz Kupski
Wojciech Bublej
Igor Puszkar

TUBA

Tomasz Zienkowicz

KOTŁY / PAUKEN

Michał Kram

PERKUSJA / SCHLAGZEUG

Dariusz Jagiełło
Jacek Wierzchowski

HARFA

Juliusz Wesołowski

*gościnnie / als Gast

VI Festiwal Słyszę Dobre Dźwięki

19.–21.06.2026 (piątek–niedziela)

Zanim zacniemy mówić – słuchamy. Dźwięk jest naszą pierwszą relacją z otoczeniem. To on tworzy więzi, uczucia i emocje.

Dzisiaj jednak żyjemy w świecie, w którym dźwięk stał się tłem, a hałas przestał być zauważalny, bo jest stały. W tym nieustannym brzmieniu łatwo zgubić siebie.

Tegoroczna edycja festiwalu Słyszę Dobre Dźwięki jest próbą odzyskania słuchania jako świadomego doświadczenia. Chcemy, by każdy mógł znaleźć w nim swoje miejsce. Trzy czerwcowe dni i zaplanowane przez nas wydarzenia to międzypokoleniowe, inkluzywne zaproszenie do uważnego słuchania – siebie, drugiego człowieka i miasta – poprzez muzykę, ruch, ciszę i nowe doświadczenia.

W świecie, który pędzi, my szukamy innego tempa.

Usłysz siebie, a usłyszysz innych.

KALENDARIUM:

19.06. – piątek:

- 10:00 – Cisza w mieście / debata oksfordzka
- 15:00 – Powróćmy do piosenki / warsztaty wokalne
- 17:00 – Mindfulness dla rodziców / warsztaty
- 20:00 – Cross Generation Silent Disco / impreza taneczna

20.06. – sobota:

- 13:00 – Muzyka dla autystyka / koncert
- 15:00 – Bal dla malucha / impreza taneczna
- 17:00 – Taniec w kręgu / warsztaty
- 19:00 – Koncert w ciemności

21.06. – niedziela:

- 10:00 – Raniutto dla wcześniaka / warsztaty
- 11:00 – Family Balance / warsztaty ruchu i uważności
- 12:00 – Muzyczna paka
- 12:00 – Bezpłatne badania słuchu
- 12:00 – Dźwięki na płótnie / warsztaty
- 13:00 – Joga pod platanami / warsztaty
- 14:00 – Terapeutyczne muzykowanie / warsztaty
- 17:00 – Orkiestra w trawie / Pomelody / koncert rodzinny

więcej: <https://sdd.filharmonia.szczecin.pl/>

6. Festival „Ich höre gute Klänge“

19.–21.06.2026 (Freitag–Sonntag)

Bevor wir sprechen – hören wir zu. Klang ist unsere erste Beziehung zur Umwelt. Er schafft Bindungen, Gefühle und Emotionen. Heute leben wir jedoch in einer Welt, in der Klang zum Hintergrund geworden ist und Lärm nicht mehr wahrgenommen wird, weil er ständig präsent ist. In diesem ununterbrochenen Klangstrom ist es leicht, sich selbst zu verlieren.

Die diesjährige Ausgabe des Festivals „Ich höre gute Klänge“ ist ein Versuch, das Hören als bewusste Erfahrung zurückzugewinnen. Wir möchten, dass jede und jeder darin den eigenen Platz finden kann. Die drei Tage im Juni und die von uns geplanten Veranstaltungen sind eine generationenübergreifende, inklusive Einladung zum aufmerksamen Hören – auf sich selbst, auf den anderen Menschen und auf die Stadt – durch Musik, Bewegung, Stille und neue Erfahrungen.

In einer Welt, die rast, suchen wir ein anderes Tempo.

Hör dich selbst – und du wirst andere hören.

PROGRAMMÜBERSICHT:

19.06. – Freitag

10:00 – Stille in der Stadt / Oxford-Debatte

15:00 – Zurück zum Lied / Gesangsworkshop

17:00 – Achtsamkeit für Eltern / Workshop

20:00 – Cross Generation Silent Disco / Tanzveranstaltung

20.06. – Samstag

13:00 – Musik im Autismus-Spektrum / Konzert

15:00 – Ball für die Kleinsten / Tanzveranstaltung

17:00 – Tänze im Kreis / Workshop

19:00 – Konzert in der Dunkelheit

21.06. – Sonntag

10:00 – Raniutto für Frühgeborene / Workshop

11:00 – Family Balance / Bewegungs- und Achtsamkeitsworkshop

12:00 – Musikplattform

12:00 – Kostenlose Hörtests

12:00 – Klänge auf Leinwand / Workshop

13:00 – Yoga unter Platanen / Workshop

14:00 – Therapeutisches Musizieren / Workshop

17:00 – Orchester im Gras / Pomelody / Familienkonzert

mehr: <https://sdd.filharmonia.szczecin.pl/>

GALERIA POZIOM 4 [Art.Room]

16.05

sb, 21:00

20. Europejska Noc Muzeów

**Odwiedź Filharmonię w Noc Muzeów:
zapraszamy od 21:00 do północy
(ostatnie wejście 23:30).**

Haunting of Painting – przygotowana w ramach festiwalu Haunting for Painting 2026 wystawa proponuje spojrzenie na malarstwo jako medium nieustannie powracające – obecne nie tylko w klasycznej formie obrazu, ale także w strukturze, materii i działaniach wykraczających poza ramę.

Podczas tej jednej, wyjątkowej nocy publiczność będzie mogła zobaczyć prace artystek i artystów związanych z Akademią Sztuki w Szczecinie jeszcze przed ich oficjalną prezentacją. Będzie to wielogłosowa narracja o ciągłości i transformacji malarskiego języka, podkreślająca jego trwałą pozycję w polu sztuk wizualnych i zdolność do obrazowania nieoczywistych, „nawiedzających” wątków współczesności.

Ekspozycja będzie dostępna dla zwiedzających na kilkanaście dni przed oficjalnym otwarciem – wernisaż zaplanowany jest 28 maja (czwartek), godz. 19:00.

GALERIA POZIOM 4 [Art.Room]

16.05

20. Europäische Nacht der Museen

Sa, 21:00 Uhr

**Besuchen Sie die Philharmonie während der Museumsnacht:
Wir laden Sie von 21.00 Uhr bis Mitternacht ein
(letzter Einlass: 23:30 Uhr).**

Haunting of Painting – die im Rahmen des Festivals Haunting for Painting 2026 konzipierte Ausstellung versteht Malerei als ein Medium der beständigen Wiederkehr: präsentiert nicht nur in der klassischen Form des Bildes, sondern ebenso in Struktur, Materialität und künstlerischen Praktiken jenseits des klassischen Bildrahmens.

Während dieser einzigartigen Nacht erhält das Publikum Gelegenheit, Arbeiten von Künstlerinnen und Künstlern der Kunstakademie Szczecin bereits vor ihrer offiziellen Präsentation zu sehen. Die Ausstellung entfaltet ein vielstimmiges Narrativ über Kontinuität und Wandlungsfähigkeit der Malerei und hebt deren bleibende Bedeutung innerhalb der visuellen Künste sowie ihr Potential hervor, die verborgenen, „heimsuchenden“ Themen der Gegenwart sichtbar zu machen.

Die Ausstellung ist bereits mehrere Tage vor ihrer offiziellen Eröffnung zugänglich; die Vernissage findet am Donnerstag, dem 28. Mai, um 19:00 Uhr statt.

Partnerzy sezonu artystycznego 2025/2026

Partner der Musiksaison 2025/2026

Mecenaszem Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza
w Szczecinie jest Enea.

Schirmherr der Mieczysław-Karłowicz-Philharmonie
in Szczecin ist Enea.

Partnerem sezonu artystycznego 2025/2026 jest STRABAG.

Partner der künstlerischen Saison 2025/2026 ist STRABAG.

Partnerem motoryzacyjnym jest Dealer BMW Bońkowscy.

Der Automobilpartner ist der Dealer BMW Bońkowscy.

**BMW
Bońkowscy**

Partnerem zdrowia jest Sanprobi.

Sanprobi ist unser Gesundheitspartner.

Partnerem edukacyjnym jest Zachodniopomorska Szkoła Biznesu.

Der Bildungspartner ist die West Pomeranian Business School.

